

MIĘDZYCHÓD
 WŁAŚNIE TUTAJ

MIĘDZYCHÓD

WŁAŚNIE TUTAJ
 KRAINA 100 JEZIOR

RIGHT HERE
 THE LAND OF 100 LAKES

GENAU HIER
 DAS REICH DER 100 SEEN

www.miedzychod.pl

Spis treści

Table of contents

Inhalt

1

Zapraszamy do Międzychodu 2

Invitation to visit the district 3

Einladung zum Besuch der Gemeinde 3

2

Atrakcje przyrodnicze 4

Natural attractions 5

Naturattraktionen 5

3

Atrakcje historyczno-kulturowe 8

Places of historical and cultural interest 9

Historisch-kulturelle Attraktionen 9

4

Mapa 12

Map 12

Karte 12

5

Laufpompa 16

Laufpompa 17

Laufpumpe 17

6

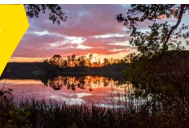

Turystyka aktywna 18

Active Tourism 19

Aktiver Tourismus 19

7

Wypoczynek 22

Relaxation 23

Erholung 23

Informator 24

Information 24

Informationen 24

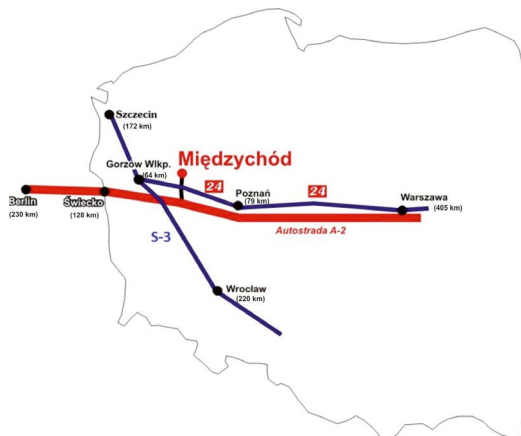
Zapraszamy do Międzychodu

Jeśli zastanawiają się Państwo, gdzie aktywnie spędzić wolny czas lub wypocząć na łonie natury, zapraszamy do odwiedzenia gminy Międzychód. Znajduje się ona w zachodniej części województwa wielkopolskiego, w odległości około 80 km od Poznania i około 60 km od Gorzowa Wielkopolskiego.

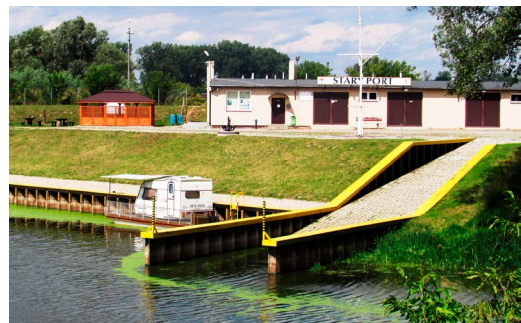
Wyjątkowe walory przyrodnicze i wypoczynkowe sprawiają, że gmina jest jednym z najatrakcyjniejszych ośrodków turystycznych w Wielkopolsce. Turystów przyciąga przede wszystkim niepowtarzalny krajobraz polodowcowy. Wzgórza przecinane malowniczymi jeziorami przeplatają się z wydmami porośniętymi Puszcą Notecką, będącą jednym z największych kompleksów leśnych w Polsce. Są tutaj liczne plaże, boiska sportowe oraz szlaki turystyczne dla osób preferujących aktywne formy wypoczynku.

Ze względu na ilość jezior zlokalizowanych na terenie powiatu (ponad 120) nazywane jest ono Krainą 100 Jezior. W obrębie samej gminy Międzychód znajduje się ich w sumie aż 52. Wiele z nich połączonych jest gęstą siecią strumieni płynących wciętymi dolinami. Przez gminę przechodzi także szlak wodny Wielka Pętla Wielkopolski, którego użytkownicy mogą skorzystać z infrastruktury portu w Międzychodzie.

Na początku XX wieku Międzychód był znanym ośrodkiem o charakterze uzdrowiskowym. W latach 20. XX wieku dzięki bogatym zasobom leczniczych wód w mieście funkcjonowało sanatorium.

[O] Sebastian Cejba

[O] Roma Cejba

Invitation to visit the district

If you are wondering where to actively spend your spare time or to relax in the midst of nature, we would like to invite you to the Miedzichod district. It is located in the western part of the Wielkopolska region located approx. 80 km from Poznan and 60 km from Gorzow Wielkopolski.

Its desirable natural and recreational value makes this district one of the most attractive tourist centres in Wielkopolska. Tourists are attracted by its unique glacial landscape. Hills crisscrossed with picturesque lakes are interlaced with dunes covered by the ancient Notecka Forest, which is the second largest forest complex in Poland. There are many beaches, sport pitches and hiking trails for those who prefer to spend their time actively. Because of the number of lakes located in this lake district (over 120), it is called "the Land of 100 Lakes". In the Miedzichod district alone, there are as many as 52 lakes. Many of them are connected with a dense network of streams flowing in steep valleys. The district is also crossed by a water route called the Great Loop of Wielkopolska, with the infrastructure of the port in Miedzichod now available to its users.

At the beginning of the 20th century, Miedzichod was a well-known health destination. Thanks to its rich resources of medicinal waters, the town had a sanatorium in the 1920s.

Einladung zum Besuch der Gemeinde

Wenn Sie darüber nachdenken, wo Sie Ihre Freizeit verbringen oder sich in der Natur erholen können, dann laden wir Sie zum Besuch der Gemeinde Międzychód ein. Sie liegt im westlichen Teil der Woiwodschaft Großpolen, circa 80 km von Poznań und circa 60 km von Gorzów Wielkopolski entfernt.

Die Unmenge von Vorteilen der umgebenden Natur und Erholungsmöglichkeiten bewirken, dass die Gemeinde eines der attraktivsten Erholungszentren in Großpolen ist. Die einzigartige postglaziale Landschaft zieht viele Touristen an. Die Hügel werden durch malerische Seen durchschnitten, mit Dünen verflochten, auf denen sich der Netze-Urwald, der zweitgrößte Waldkomplex Polens, ausbreitet. Hier befinden sich zahlreiche Strände, Sportplätze und Wanderwege für diejenigen, die aktive Erholungsformen bevorzugen.

Angesichts der Menge von Seen, die sich auf dem Gebiet der Seenplatte (über 120 Seen) befinden, wird dieser Ort "Das Reich der 100 Seen" genannt. In den Grenzen der Gemeinde Międzychód befinden sich insgesamt 52 Seen. Viele von ihnen sind mit einem dichten Netz von Bächen verbunden, die durch eingeschnittene Täler fließen. Durch die Gemeinde verläuft auch der Wasserweg „Wielka Pętla Wielkopolski“, dessen Nutzer die Infrastruktur des Hafens in Międzychód in Anspruch nehmen können. Anfang des 20. Jahrhunderts war Międzychód ein bekanntes Zentrum mit Kurortcharakter. Dank der vielen heilenden Mineralwasserquellen befand sich in der Stadt in den 20-er Jahren des 20. Jahrhunderts ein Sanatorium.

Atrakcje przyrodnicze

Gmina Międzychód może pochwalić się ogromnym bogactwem walorów przyrodniczych, które stanowią jej główny i najważniejszy atut.

Za największy skarb gminy uchodzą niewątpliwie liczne jeziora zwane Mazurami Wielkopolski. Malowniczo położone, otoczone lasami i łąkami, z dala od cywilizacji, przyciągają wielbiciele dzikiej natury i poszukujących błogiej ciszy. Największym jeziorem jest Jezioro Gorzyńskie, którego powierzchnia wynosi 85,6 ha. Inne znane jeziora to: Bielskie, Winnogórskie, Tuczno, Koleńskie, Mierzyńskie, Radgoskie oraz znajdujące się w centrum Międzychodu Jezioro Miejskie. Przeważają liczne jeziora, wzdłuż rozległych łąk, a także obok stromych urwisk, przepływa rzeka Warta, dzieląca gminę na dwie różne krainy – północną i południową. Na północy dominują polodowcowe wydmy porośnięte borami Puszczy Noteckiej, z kolei na południowych terenach znajdują się morenowe pagórki z lasami liściastymi, przecinane głębokimi jeziorami rynnowymi. Bardzo duża lesistość to kolejny atut gminy – **lasy stanowią ponad 50% jej powierzchni.**

W gminie Międzychód znajduje się utworzony w 2019 roku Park Krajobrazowy Dolina Kamionki. Obejmuje on dolinę rzeki Kamionki z licznymi wzgórzami i jarami, od wsi Lewice aż do miejscowości Kamionna, oraz leżące powyżej stawy i lasy. Charakterystyczne dla doliny są niepowtarzalne walory przyrodnicze – między innymi rozmaite utwory geologiczne oraz bogate zbiorowiska leśne z drzewami pomnikowymi. Ciekawą propozycją jest okrężna ścieżka edukacyjna „Dolina Kamionki”, która zaczyna się przy Centrum Edukacji Ekologicznej i Przyrodniczej w Mniszkach. Długość pętli to około 5 km, a czas jej pokonania średnio wynosi od 2 do 2,5 godzin. Dla miłośników dłuższych spacerów proponujemy przejście szlakiem czerwonym z Międzychodu przez rezerваты przyrody Kolno Międzychodzkie oraz Dolina Kamionki aż do Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach (13 km).

[o] Anna Dolecka

[o] Monika Flens

Natural attractions

The Międzychód District boasts a great deal of natural assets, which are its key and most important form of wealth. Undoubtedly, its numerous lakes called the Masuria of Wielkopolska are the district's most treasured asset. Being picturesquely located in the midst of forests and meadows, away from civilization, they attract wildlife enthusiasts, in search of blissful quietness. The Gorzyńskie lake is the district's largest lake with an area of 85.6 ha. Other well-known lakes include: Bielskie, Winnogórskie, Tuczno, Koleńskie, Mierzyńskie, Radgoskie as well as Miejskie, located in the very centre of Międzychód.

The Warta river crosses the Międzychód district with numerous meanders along its vast meadows and by steep cliffs, dividing the district into two different areas – north and south. In the north, the district consists of glacial sand dunes covered with the ancient Notecka Forest, while in the south there are moraine hills with broadleaved forests crisscrossed with deep channel lakes. Extensive forest cover is another asset of the district – **forests make up more than 50% of its area.**

In Międzychód district you can find the Dolina Kamionki Landscape Park, which was founded in 2019. It encompasses the valley of the Kamionka River with its many hills and ravines from Lewice up to Kamionna and located above them all are picturesque ponds and forests. Unique natural assets are the distinguishing characteristics of the valley, including various geological formations and rich forest communities with some magnificent monumental trees. The educational, round-trip path “Valley of the Kamionka River” is highly recommended for tourists. The path, which starts next to the Regional and Nature Education Centre in Mniszki, continues for about 5 km and usually takes up to 2-2.5 hours to complete. For those preferring longer walks, we can suggest taking the red trail from Międzychód, through the nature reserve “Kolno Międzychodzkie” and “Valley of the Kamionka River” up to the Education Centre in Mniszki (13km).

Naturattraktionen

Die Gemeinde Międzychód kann sich eines großen Reichtums an Naturschätzen rühmen, der sie auszeichnet und ihr besondere Attraktivität verleiht.

Der größte Schatz der Gemeinde sind zweifellos die zahlreichen Seen, aufgrund derer die Gegend auch das Masuren von Großpolen genannt wird. Malerisch und weit von der Zivilisation gelegen, von Wäldern und Wiesen umgeben, ziehen sie den Liebhaber unberührter Wildnis und jeden, der nach wohlthuender Ruhe sucht, an. Der größte See ist der Gorzyńskie-See, dessen Fläche 85,6 ha beträgt. Zu anderen bekannten Seen gehören folgende Gewässer: der Bielskie-, Winnogórskie-, Tuczno-, Koleńskie-, Mierzyńskie-, Radgoskie- und der Miejskie-See, der sich im Zentrum von Międzychód befindet.

Ausgedehnte Wiesen entlang und an steilen Abhängen vorbei fließt in vielen verschiedenen Gebieten, die die Gemeinde in zwei unterschiedliche Gebiete – das nördliche und das südliche Gebiet – teilt. Im Norden der Gemeindegebiete gibt es postglaziale Dünen, auf denen sich der Netze-Urwald ausbreitet. Die südlichen Gebiete bilden dagegen Moränenhügel mit Laubwäldern, die durch tiefe Rinnenseen durchschnitten werden. Die sehr dichte Waldbedeckung ist der nächste Vorteil der Gemeinde – **über 50% ihrer Fläche bilden nämlich die Wälder.**

In der Gemeinde Międzychód befindet sich der im Jahre 2019 gegründete Landschaftspark Dolina Kamionki. Er umfasst das Flusstal der Kamionka mit seinen zahlreichen Hügeln und Schluchten, von dem Dorf Lewice bis zu der Ortschaft Kamionna, wie auch die höher liegenden Teiche und Wälder. Charakteristisch für das Tal sind die einmaligen Vorzüge der hiesigen Natur, u.a. die verschiedenen hier vorkommenden geologischen Formationen und Wälder mit zahlreichen Baumdenkmälern. Interessant ist der in Form einer Schlaufe verlaufende Lehrpfad “Dolina Kamionki”, der am Bildungszentrum für Ökologie und Natur (Centrum Edukacji Ekologicznej i Przyrodniczej) in Mniszki beginnt. Die Länge des Lehrpfades beträgt ca. 5 km und beansprucht zw. 2 und 2,5 Stunden. Für Liebhaber längerer Spaziergänge empfehlen wir die Rote Route von Międzychód über die

2

Jedną z największych atrakcji stanowi fragment Puszczy Noteckiej, zajmujący prawie 1/3 powierzchni gminy. Tworzą go pasy lądowych wydm, układające się w labirynt dolin i pagórków. Najwyższa wydma to Wielka Sowa mająca 42 m wysokości względnej (93 m n.p.m.), znajdująca się przy północnej granicy gminy.

Na południowym zachodzie gminy, niedaleko wsi Dormowo, rozpościerają się morenowe wzgórza (zwane Dormowskimi Górami), z najwyższym szczytem – Królewską Górą (116 m n.p.m.). Z Jeziora Dormowskiego przez Jezioro Gorzyńskie aż do Warty ciągnie się dolina, której dnem płynie strumień, dawniej zwany Durmowską Samicą.

Kolejnym walorem przyrodniczym gminy jest rezerwat Kolno Międzychodzkie, znajdujący się w odległości 5 km od Międzychodu. Został on utworzony w 1959 roku w celu ochrony wielogatunkowego lasu wilgotnego, położonego na wzgórzu pomiędzy dwoma jeziorami: Kludno i Koleńskim Wielkim. Na terenie rezerwatu występują grądy, łągi oraz w najbardziej wilgotnych miejscach – las olchowy. Wizytówką rezerwatu są trzy potężne dęby w wieku ok. 500 lat, nazywane przez miejscowych dębami koleńskimi.

[o] Kamil Szpotkowski

[o] Kamil Szpotkowski

One of the greatest attractions of the district is a part of the ancient Notecka Forest, which takes up as much as one third of the area of the district. It consists of land dune strips forming an astonishing maze of valleys and hills. Wielka Sowa is the highest dune of over 42 m in relative height (93 m above mean sea level) located close to the northern boundary of the district. In the south western part of the district, close to the Dormowo village, there are vast areas covered with moraine hills, called the Dormowskie Mountains, with Krolewska Gora being the highest (116 m above mean sea level). From the Dormowskie lake through to the Gorzyńskie lake to the Warta river there is a valley, along the bottom of which flows a stream called Durmowska Samica.

The Kolno Miedzichodzkie reserve, located 5 km from Miedzichod, is another natural asset of the district. It was founded in 1959 in order to protect a humid, multi-species forest located on a hill between two lakes: Koleńskie Wielkie and Kludno. The reserve consists of broadleaved forest and also alder forests in the most humid locations. Three mighty oak trees, approximately 500 years old, are the reserve's calling card and are locally known as the "Koleńskie Oak Trees".

Naturreservate "Kolno Międzychodzkie" und "Dolina Kamionki" bis zum Bildungszentrum für Region und Natur CERiP in Mniszki (13 km).

Eine der größten Attraktionen der Gemeinde ist ein Stück des Netze-Urwaldes, das fast 1/3 der Gemeindefläche belegt. Es besteht aus Streifen von Landdünen, die ein Labyrinth von Tälern und Hügeln bilden. Die höchste Düne ist die Erhebung **Wielka Sowa [Große Eule]**, die 42 m hoch ist (93 ü.d.M.) und an der nördlichen Grenze der Gemeinde liegt. Im Südwesten der Gemeinde, nicht weit von dem Dorf Dormowo, erstrecken sich Moränenhügel (Dormowskie Góry genannt), deren mit der höchsten Erhebung – Królewska Góra [Königsberg] heißt (116 m ü.d.M.). Von dem Dormowskie-See über den Gorzyńskie-See bis zur Warthe erstreckt sich ein Tal, durch dessen Boden ein Bach fließt, der früher Durmowska Samica genannt wurde.

Ein weiterer Naturschatz der Gemeinde ist das Reservat Kolno Międzychodzkie, das 5 km von Międzychód entfernt liegt. Es wurde 1959 errichtet, um den artenreichen humiden Wald, der auf einer Erhebung zwischen dem Koleńskie Wielkie-See und dem Kludno-See gelegen ist, zu schützen. Auf dem Gebiet des Reservats gibt es auch Mischwälder, Bruchwälder und – an den nassesten Stellen – einen Erlenwald. Visitenkarte des Reservats sind drei riesige und über 500 Jahre alte Eichen, die von den Einheimischen "dęby koleńskie" genannt werden.

[o] Monika Flens

[o] Tadeusz Wienke

3

Atrakcje historyczno-kulturowe

Przechadzając się po międzychodzkiem rynku, można spostrzec charakterystyczny układ architektoniczny starego miasta. Przy placu i przyległych do niego wąskich uliczkach, zwanych gaskami, zachowały się domy z XVIII i XIX wieku, z najciekawszymi kamieniczkami przy ulicy Rynkowej. W narożniku rynku znajduje się eklektyczny budynek, w którym na początku XX wieku funkcjonował hotel Pod Białym Orłem. Na samym środku rynku znajduje się fontanna z figurą rybaka, nawiązującą do legendy o powstaniu miasta.

Z zabytków sakralnych za najważniejszy uznaje się późnogotycki kościół pw. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela z 1591 roku. Na przestrzeni lat świątynia była niejednokrotnie przebudowywana, a obecnie w jej wnętrzu możemy zauważyć fragmenty wyposażenia z XVI–XVIII wieku. Na wieży kościelnej znajduje się dzwon z 1765 roku, a na jej ścianach – wmurowane cegły w kształcie ludzkich масek. Późnoklasycystyczny kościół pw. Niepokalanego Serca Maryi z 1840 roku to kolejny z wartych odwiedzenia zabytków Międzychodu. W kruchcie świątyni znajduje się barokowa płyta nagrobna byłego właściciela miasta – Krzysztofa Unruha.

W Międzychodzie, w ponad stuletnim gmachu, mieści się Muzeum Regionalne z pokaźnymi zbiorami etnograficznymi oraz stałą ekspozycją historyczną związaną z tematyką powstania wielkopolskiego.

[o] Archiwum gminy Międzychód

Places of historical and cultural interest

While strolling in the Międzychód old market your attention is immediately captured by the distinctive architectural layout of the city. In the market square and adjacent narrow streets called "gaski", there are many preserved houses from the 18th and 19th century with the most interesting tenement houses being situated in Rynkowa Street. In the corner of the market square you can find an eclectic building, which, at the beginning of the 20th century, was used as a hotel called Pod Białym Orłem (White Eagle Hotel). At its centre, the market square features a fountain with a fisherman statue, which refers to the legend describing how the city was founded.

As far as religious monuments are concerned, the late-Gothic Church of John the Baptist's Martyrdom built in 1591 is the most prominent monument. Over the years the church has been rebuilt many times. At present, inside you can find elements of furnishings from the 16th to the 18th century. In the church tower, there is a bell from 1765 and its walls are covered with bricks in the shape of masks.

The late-classical church of the Immaculate Heart of Mary from 1840 is another point of interest for those visiting Międzychód. In the porch of the church, you can find the baroque tombstone of the former city owner, Krzysztof Unruh.

The Regional Museum is located in a building which is over 100 years old, which houses a substantial ethnographic collection and a permanent historical exhibition on the subject of the Greater Poland Uprising.

[o] Sebastian Cejba
[o] Hubert Gonera

Historisch-kulturelle Attraktionen

Bei einem Spaziergang über den Markt in Międzychód wird unsere Aufmerksamkeit auf die charakteristisch architektonisch Anordnung der Altstadt gelenkt. Am Markt und an den anliegenden schmalen Straßen, die gaski genannt werden, sind Häuser aus dem 18. und 19. Jahrhundert erhalten geblieben, wobei sich die interessantesten Bürgerhäuser in der Rynkowa-Straße befinden. In einer Ecke des Marktes befindet sich ein eklektisches Gebäude, in dem sich Anfang des 20. Jahrhunderts das Hotel Pod Białym Orłem [Zum Weißen Adler] befand. In der Mitte des Marktes steht ein Springbrunnen mit einer Fischer-Statue, die an die Legende über die Entstehung der Stadt anknüpft.

Zu den wichtigsten sakralen Sehenswürdigkeiten gehört die spätgotische Kirche des Martyriums des Hl. Johannes des Täufers aus dem Jahre 1591. Im Verlauf der Jahre wurde die Kirche mehrfach umgebaut. Heutzutage kann man im Inneren der Kirche Fragmente der Ausstattung aus dem 16. – 18. Jahrhundert sehen. Auf dem Kirchenturm befindet sich eine Glocke vom 1765 und an seinen Seiten wurden Ziegeln in Form menschlicher Köpfe eingemauert.

Die spätklassizistische Kirche des Unbefleckten Herzens von Maria aus dem Jahre 1840 ist die nächste besuchenswerte Sehenswürdigkeit von Międzychód. In der Kirchenveranda befindet sich eine barocke Grabplatte des ehemaligen Stadeigentümers – Christoph von Unruh. In Międzychód gibt es in einem über hundert Jahre alten Gebäude das Regionalmuseum mit ansehnlichen ethnografischen Sammlungen und einer festen historischen Ausstellung, die dem Großpolnischen Aufstand gewidmet ist.

W Muzeum odbywają się liczne wystawy poświęcone przede wszystkim ziemiom międzychodzkiem.

Jeziro Miejskie niewątpliwie stanowi serce miasta. To tutaj mieszkańcy przychodzą na popołudniowe spacery wzdłuż promenady, odpoczywają na ławkach, łowią ryby oraz zatrzymują się na wchodzącym w jezioro tarasie rekreacyjnym, żeby podziwiać pokazy kolorowych iluminacji i tańczących fontann. Nad samym jeziorem znajduje się malowniczy park założony przez Oskara Tietza – wychowanego w Międzychodzie kupca pochodzenia żydowskiego, pioniera nowoczesnego handlu i twórcę pierwszych sieci handlowych w Niemczech (Hertie i KaDeWe).

Zwiedzanie okolicznych miejscowości warto zacząć od Gorzyna, w którym znajduje się klasycystyczny pałac z końca XIX wieku. Front budowli zdobi imponujących rozmiarów portyk z czterema kolumnami jońskimi. W Kamionie godny polecenia jest jeden z ważniejszych zabytków architektury gotyckiej w Wielkopolsce – kościół pw. Narodzenia NMP z 1499 roku. Wznosi się on nad malowniczą Doliną Kamionki.

Warto udać się do Mniszek i znaleźć czas na zwiedzanie Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej mieszczącego się w starych pofolwarcznych budynkach. Można tam zajrzeć do dwudziestu warsztatów szczegółowo odwzorowujących pracownie rzemieślników, a nawet na moment cofnąć się w czasie i spróbować swoich sił w roli czeladnika. Zobaczymy tam między innymi kuźnię, pracownię garncarza, bednarza czy szewca. Na koniec pobytu można na pamiątkę samodzielnie zmajstrować prawdziwą „ryczkę”, wiklinowy wózek lub świecę z pszczelego wosku.

W Krainie 100 Jezior znajduje się też ośrodek wypoczynkowy Olandia. Ten kompleks hotelowo-restauracyjny ze spa i skansenem mieści się w XVIII-wiecznym, zrewitalizowanym zespole dworsko-parkowym nad Jeziorem Kuchennym w Prusimiu. Turysta znajdzie tutaj wszystko, czego dusza zapagnie, od wielkopolskiej kuchni zaczynając, a na winach Marka Kondrata kończąc.

[o] Sebastian Cejba

[o] Katarzyna Makiewicz

[o] Archiwum Gminy Międzychód

[o] Monika Flens

[o] Hubert Gonera

The museum is used as a venue for numerous exhibitions, mainly devoted to the Międzychód area. Lake Miejskie is undoubtedly the heart of Międzychód. This is a place where local people go for afternoon strolls along the hiking and biking promenade, relax on benches, spend time fishing and stop at the leisure terrace protruding into the lake to admire displays of colourful illuminations and dancing fountains. Next to the lake, you can find a picturesque park, founded by Oskar Tietz - a Jewish merchant raised in Międzychód, the pioneer of modern trade and the creator of the first trade networks in Germany (Hertie and KaDeWe).

It is worth starting your sightseeing tour from Gorzyna, where you can find a classical palace from the end of the 19th century. The facade of the palace features an impressively proportioned portico with four Ionic columns.

In Kamionka you must visit one of the most important Gothic architecture monuments – the Church of the Virgin Mary's Birth from 1499. It overlooks the scenic Kamionka valley. You should also visit Mniszki and find some time to explore the Regional and Nature Education Centre located in old former manor buildings. You can take a peek at twenty different workshops which present a detailed picture of the workplaces of craftsmen. You will even have a chance to time travel and experience being an apprentice in a smithy or in the workshop of a potter, cooper or shoemaker, among others. At the end of your visit, you can make yourself a souvenir, such as a wooden stool, a wicker trolley or a beeswax candle.

In the Land of 100 Lakes, you will also find a recreation centre called Olandia. This hotel and restaurant complex, together with a spa and the open-air museum is located in a revitalised 18th-century manor and park complex next to the Kuchenne Lake in Prusim. Here a tourist can find all that their heart desires starting from the Greater Poland cuisine and the Marek Kondrat wines.

Das Herz von Międzychód bildet zweifellos der städtische See. Hier gehen die Bewohner am Nachmittag die Promenade entlang spazieren, erholen sich auf den Bänken, angeln und bleiben auf der in den See hineinragenden Erholungsterrasse stehen, um die Präsentationen der farbigen Illuminationen und tanzenden Springbrunnen zu bewundern. Direkt am See befindet sich ein malerischer Park von Oscar Tietz – einem in Międzychód (dt. Birnbaum) aufgewachsenen Kaufmann jüdischer Abstammung, Pionier des modernen Handels und Gründer der ersten Handelskette in Deutschland (Hertie und KaDeWe). Die Besichtigung der umgebenden Ortschaften lohnt es sich in Gorzyna zu beginnen, wo man ein klassizistisches Palais vom Ende des 19. Jahrhunderts sehen kann. Die Fassade des Palais schmückt ein großer Säulengang mit vier ionischen Säulen.

In Kamionka muss man eine der wichtigsten Sehenswürdigkeiten der gotischen Architektur in Großpolen besichtigen, und zwar die Kirche der Geburt der Heiligen Jungfrau Maria aus dem Jahre 1499. Sie erhebt sich über das malerische Kamionka-Tal. Unbedingt sollte man nach Mniszki fahren und sich Zeit für einen Besuch im Bildungszentrum für Region und Natur (Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej) nehmen, das sich in den Gebäuden eines ehemaligen Vorwerks befindet. Dort kann man insgesamt zwanzig Werkstätten besuchen, die detailgetreu die Arbeit der früheren Handwerker wiederspiegeln oder auch eine Zeitreise machen und sich selbst als Handwerksgehilfe versuchen. Man findet dort u.a. eine Schmiede, eine Böttcherei, eine Töpferei und eine Schusterwerkstatt. Zum Abschluss kann man sich dann selbst ein Andenken basteln, einen Weidenhocker oder eine Bienenwachskerze.

Im Reich der 100 Seen gibt es auch das Erholungszentrum Olandia. Diese Hotelanlage mit Restaurant, Wellnessbereich und einem Freilichtmuseum befindet sich auf einem grundsanierten Landgut mit Park aus dem 18. Jh., direkt am Kuchenne-See (dt. Kuchensee) in Prusim. Touristen finden hier alles, was das Herz begehrt, angefangen von der Großpolnischen Küche bis zu den Weinsorten von Marek Kondrat.

Mapa

4

Map Karte

- Ulice / Streets / Straßen
1. Kilińskiego
 2. Garncarska
 3. św. Marcina
 4. Nadjeziorna
 5. Rybacka
 6. Spichrzowa

Legenda

Map legend

Legende

- 1 Urząd Miasta i Gminy
The Town and Commune Office
Stadt- und Gemeindeverwaltung
- 2 Kościół pw. Niepokalanego Serca Maryi / Płyta nagrobna Krzysztofa Unruha
Church of The Immaculate Heart of Mary / Krzysztof Unruh's Tombstone
Unbeflecktes-Herz-Mariä-Kirche / Christoph von Unruh - Grabstein
- 3 Kamień pamiątkowy Oskara Tietza / Muszla Koncertowa
Oskar Tietz's Memorial Stone / Band shell
Oscar-Tietz-Gedenkstein / Konzertmuschel
- 4 Pomnik Powstańców i Wojaków / Hala Widowiskowo-Sportowa MOSTIR
Insurgents and Soldiers Monument / Sports and Entertainment Hall MOSTIR
Denkmal der Aufständischen und der Krieger / Sport- und Veranstaltungshalle MOSTIR
- 5 Kamieniczki szczytowe przy ul. Rynkowej
Rynkowa Street tenement houses
Giebelhäuser an der Marktgasse
- 6 Rynek / Dawny hotel Pod Białym Orłem / Fontanna Rybaka
Market Square / Former hotel Pod Białym Orłem / Fisherman's Fountain
Der Markt / ehemaliges Hotel Zum weissen Adler / Fischerbrunnen
- 7 Laufpompa / Kościół pw. Męczennstwa św. Jana Chrzciciela
Laufpompa / Church of St. John the Baptist's Martyrdom
Laufpumpe / Martyrium-Johannes des Täufers-Kirche

- 8 Rzeźba Osiołka Mleczarza
Milkman's Donkey Sculpture
Skulptur des Milchmannesels
- 9 Dąb Cesarski / Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury
Imperial Oak Tree / Public Library and Culture Animation Centre
Kaisereiche / Öffentliche Bibliothek und Kulturzentrum
- 10 Stary Port – stacja wodniacka na szlaku Wielkiej Pętli Wielkopolski
Old Port – Marina on Wielka Pętla Wielkopolski
Alter Hafen – Anlegestelle auf der Wasserroute Wielka Pętla Wielkopolski
- 11 Taras widokowy nad Jeziorem Miejskim
Observation deck on Miejskie Lake
Aussichtsterrasse am Stadtsee
- 12 Stadion Miejski / Zabytkowa hala sportowa
City Stadium / Historical sports hall
Stadtstadion / Historische Sporthalle
- 13 Plaża miejska / Hotel Neptune
Municipal beach / Neptune Hotel
Stadtstrand / Hotel Neptune
- 14 Przedszkole nr 3 im. Jana Brzechwy
J. Brzechwa's Kindergarten
J. Brzechwa-Kindergarten Nr.3
- 15 Kościół w Kamionnie / Słup milowy
Church in Kamionna / Milepost
Kirche in Kamionna / Meilenpfahl
- 16 Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach
Regional and Nature Education Centre in Mniszki
Bildungszentrum für Region und Natur in Mniszki
- 17 Kąpielisko nad Jeziorem Mierzyńskim
Bathing beach at Mierzyńskie Lake
Badeanstalt am Mierzyńskie-See
- 18 Przeprawa promowa na Warcie
Ferry crossing on Warta River
Fährüberfahrt an der Warthe

Szlak Sławnych Międzzychodzin

Międzzychód Celebrities Trail

Route der berühmten Söhne der Stadt Międzzychód

- 1 ul. Strzelecka 10 – dom, w którym mieszkał Bernard Rohowski, konstruktor pierwszych polskich maszyn do pisania
Strzelecka St. 10 – house of Bernard Rohowski, the manufacturer of the first Polish typewriters
Strzelecka Str. 10 – Haus, in dem Bernard Rohowski wohnte, Konstrukteur der ersten polnischen Schreibmaschinen
- 2 ul. Piłsudskiego 40 – dom urodzenia dwóch niemieckich literatów, Carla i Georga Busse
Piłsudskiego St. 40 – house of Carl and Georg Busse, German writers
Piłsudskiego Str. 40 – Geburtshaus der deutschen Schriftsteller Carl und Georg Busse
- 3 ul. Chramca 12 – dom, w którym mieszkał dr Andrzej Chramiec z Zakopanego, lekarz powiatowy i orędownik uzdrowiskowych walorów Międzzychodu oraz w którym urodziła się jego wnuczka, utytułowana samotna żeglarka Teresa Remiszewska
Chramca St. 12 – house of Andrzej Chramiec from Zakopane, local doctor and advocate of Międzzychód's health resort values; his granddaughter, titled lonely sailor Teresa Remiszewska, was born here
Chramca Str. 12 – Haus, in dem der Kreisarzt und Befürworter der Kureigenschaften der Stadt Dr. Andrzej Chramiec aus Zakopane wohnte und seine Enkelin Teresa Remiszewska, erfolgreiche Alleinseglerin, geboren wurde
- 4 ul. 17 Stycznia 12 – dom urodzenia Klemens Walkowiaka, dyrektora Centromoru, kierującego komisją ekspertów przy zakupie MS „Stefan Batory”, później radcy handlowego w Panamie i Ghanie
17 Stycznia St. 12 – birth place of Klemens Walkowiak, Centromotor's director, leading the experts' committee buying MS "Stefan Batory", later the commercial attaché in Panama and Ghana
17-Stycznia-Str. 12 – Geburtshaus von Klemens Walkowiak, Direktor des Außenhandelsbetrieb „Centromor”, der den Expertenausschuss beim Kauf der MS „Stefan Batory” leitete. Später Handelsrat in Panama und Ghana
- 5 ul. 17 Stycznia 32 – dom urodzenia kompozytora operetek Hugo Hirscha
17 Stycznia St. 32 – birth place of Hugo Hirsch, operetta composer
17-Stycznia-Str. 32 – Geburtshaus des Komponisten Hugo Hirsch
- 6 ul. Rynkowa 5 – dom urodzenia popularnego aktora Włodzimierza Matuszaka
Rynkowa St. 5 – birth place of Włodzimierz Matuszak, well-known actor
Rynkowa Str. 5 – Geburtshaus des bekannten Schauspielers Włodzimierz Matuszak
- 7 Rynek 11 – były hotel Pod Białym Orłem, w którym przebywała m.in. Pola Negri
Market Square 11 – former hotel Pod Białym Orłem, said to be visited by, Pola Negri, among others
Rynek (Marktplatz) 11 – ehemaliges Hotel Pod Białym Orłem (Zum Weißen Adler), in dem die Schauspielerin Pola Negri übernachtete
- 8 ul. Kilińskiego 11 – dom dzieciństwa Wiktora Kineckiego, naczelnika ZHP, ambasadora w Indiach i Jugosławii
Kilińskiego St. 11 – house of Wiktor Kinecki, Chief of ZHP, ambassador to India and Yugoslavia
Kilińskiego Str. 11 – Kindheitshaus von Wiktor Kinecki, Leiter des Polnischen Pfadfinderverbandes ZHP, Botschafter in Indien und Jugoslawien
- 9 ul. Tietza 1 – miejsce, gdzie stał dom urodzenia Leonharda i Oskara Tietzów, założycieli sieci handlowych Hertie i KaDeWe (Oskar był dobroczyńcą miasta i fundatorem parku, stadionu, łaźni i hali sportowej)
Tietz's St. 1 – former location of the house of Leonhard and Oscar Tietz, creators of the commercial networks Hertie and KaDeWe (Oscar was a benefactor and founder of the park, stadium, baths and sports hall)
Tietz Str. 1 – Ort, an dem früher das Geburtshaus von Leonhard und Oscar Tietz, den Gründern der Handelsketten Hertie und KaDeWe, stand. Oscar war ein Wohltäter der Stadt und Stifter des Parks, des Stadions und der Sporthalle
- 10 ul. 3 Maja 3 – dom urodzenia stryja Leonharda i Oskara Tietzów, Hermanna Tietza, który przyczynił się do zawodu kupieckiego i był współzałożycielem sieci Hertie
3 Maja St. 3 – birthplace of Hermann Tietz, Leonhard and Oscar's uncle, who taught them about being tradesmen and was a co-founder of the "Hertie" network
3-Maja-Str. 3 – Geburtshaus von Hermann Tietz, dem Onkel von Leonhard und Oscar, der die beiden in den Beruf des Kaufmanns einarbeitete und Mitbegründer von „Hertie” war
- 11 ul. Sikorskiego 36 – dom, w którym mieszkała Aniela Rządewska-Miniszewska, przyjaciółka Stefana Żeromskiego i pierwowzór Laury z *Przedwiośnia*
Sikorskiego St. 36 – house of Aniela Rządewska-Miniszewska, S. Żeromski's friend and the inspiration for Laura, a character from "The Spring to Come"
Sikorskiego Str. 36 – Haus, in dem Aniela Rządewska-Miniszewska, eine Freundin des Schriftstellers S. Żeromski, wohnte und für Laura, die Heldin seines Buches „Przedwiośnie”, das Vorbild war

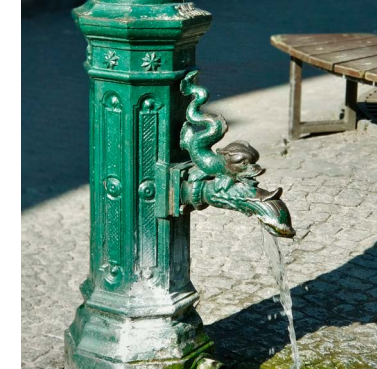
5

Laufpompa

Laufpompa to wielki skarb i symbol Międzychodu. Jest to pompa przy głębinowej studni artezyjskiej, która znajduje się w samym centrum, przy zbiegu ulic Kilińskiego i 17 Stycznia. Studnia stanowi pamiątkę po uzdrowskiej historii miasta, które na początku XX wieku było znane ze swoich cennych zasobów wód mineralnych. Tutejsze wody, dzięki unikatowej zawartości składników mineralnych, doskonale wspomagają proces leczniczy. Zawierają w sobie między innymi magnez, który chroni przed chorobami serca, siarkę znaną z właściwości poprawiających kondycję skóry i włosów, a także jod potrzebny do prawidłowego funkcjonowania tarczycy. Gdy podchodzi się do studni, czuć charakterystyczny zapach siarkowodoru, który jest głównym składnikiem międzychodzickich wód (20 mg siarkowodoru na 1 dm³). Co ciekawe, ujęcie wody znajduje się na głębokości aż 90 m.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego tutejszymi leczniczymi wodami zainteresował się Andrzej Chramiec – znany lekarz z Podhala i współpracownik „odkrywcy Zakopanego”, Tytusa Chałubińskiego. Doprowadził on do utworzenia w 1925 roku Uzdrowiska dla Pracowników Państwowych. Jednak po II wojnie światowej, mimo ogromnego potencjału i idealnych warunków rozwoju, sanatorium zostało zamknięte. Od 1912 roku studnia posiada ciekawą żeliwną obudowę z oryginalnymi zdobieniami – dzięki niej stała się atrakcją turystyczną Międzychodu.

[o] Dominika Sudol

Laufpompa

The Laufpompa is an invaluable asset and symbol of Międzychód. It is a pump for a deep artesian well, located in the very centre of the town by the intersection of Kilińskiego and 17 Stycznia streets. The well commemorates the history of the town related to the health resort, which was well-known for its precious mineral water resources at the beginning of the 20th century. Thanks to its unique mineral composition, the local water wonderfully supports the healing process. It contains, among other substances, magnesium, known to protect against heart diseases, sulphur, which improves skin and hair condition as well as iodine, which is necessary for proper thyroid function. If you approach the well you may notice the distinctive smell of hydrogen sulphide, which is the main constituent of the Międzychód water (20 mg hydrogen sulphide per 1 dm³). An interesting fact is that the water intake is located as deep as 90 m.

In the interwar period, Andrzej Chramiec, a well-known physician from Podhale, who co-operated with Tytus Chalubinski was known as “the discoverer of Zakopane”, became interested in medicinal water. His efforts led to the foundation of the Resort for State Employees in 1925. However, after World War II despite its huge potential and perfect conditions for development, the resort was closed. Since 1912, the well has been equipped with an interesting cast iron casing covered with unique decorations, due to which the pump has become one of Międzychód’s tourist attractions.

Laufpumpe

Die Laufpumpe ist ein großer Schatz und ein Symbol von Międzychód. Dies ist eine Pumpe am artesischen Tiefbrunnen, der sich im Zentrum am Zusammentreffen zweier Straßen- Kilińskiego und 17 Stycznia – befindet. Der Brunnen ist ein Andenken an die Geschichte der Stadt, die ein Kurort war und Anfang des 20. Jahrhunderts dank ihren wertvollen Ressourcen an Mineralwasser bekannt war. Die hiesigen Wässer unterstützen dank dem einmaligen Gehalt an Mineralstoffen ausgezeichnet den Heilprozess. Sie enthalten unter anderem Magnesium, das vor Herzkrankheiten schützt, Schwefel, der die Kondition der Haut und Haare verbessert, sowie Jod, das zur richtigen Funktion der Schilddrüse notwendig ist. Wenn man sich dem Brunnen nähert, spürt man den charakteristischen Geruch von Schwefelwasserstoff, der ein wichtiger Bestandteil der Wässer aus Międzychód ist (20 mg Schwefelwasserstoff pro 1 dm³). Interessant ist die Tatsache, dass die Wassereintnahmestelle 90 m tief liegt.

In der Zwischenkriegszeit hat sich für die Heilwässer Andrzej Chramiec interessiert, der ein bekannter Arzt aus Podhale [eine Gebirgsregion in Südpolen] und Mitarbeiter “des Entdeckers von Zakopane” – Tytus Chałubiński – war. Er hat 1925 zur Errichtung des Kurzentrums für Staatsangestellte beigetragen. Nach dem 2. Weltkrieg wurde jedoch der Kurort – trotz seines enormen Potenzials und idealer Entwicklungsmöglichkeiten – geschlossen. Seit 1912 besitzt der Brunnen ein interessantes Gehäuse aus Gusseisen mit originellen Verzierungen, weswegen er zu einer touristischen Attraktion von Międzychód wurde.

[o] Monika Flens

6

Turystyka aktywna

Bogactwo walorów przyrodniczych oraz liczne trasy turystyczne sprawiają, że gmina Międzychód posiada doskonałe warunki do aktywnego spędzania czasu. Okoliczne jeziora i szlaki piesze to idealne miejsca na spacer, nordic walking czy jogging. Można wybrać się na wędrowkę ścieżkami edukacyjnymi „Bobrowy Zakątek” w okolicach Kaplina czy „Dolina Kamionki”. Ciekawą alternatywą są też spacer na okoliczne wzgórza, między innymi Wielką Sowę w Puszczy Noteckiej, Królewską Górę obok Dormowa, a także Zbójecką Górę w okolicach Muchocina (według legendy, była ona siedzibą zbrojów, którzy kontrolowali ruch na Warcie). Zwiedzając Międzychód, można skorzystać również z trasy turystycznej „Szlakiem Sławnych Międzychodzian”, która zaznaczona została na dołączonym do folderu planie miasta. Gminę przecina także jedna z odnóg europejskiego szlaku pątniczego do Santiago de Compostela – „Lubuska Droga św. Jakuba”.

Liczne ścieżki rowerowe czekają na amatorów dwóch kółek. Trasy rowerowe przebiegają przez tereny nadrzeczne (Nadwarciański Szlak Rowerowy), leśne (szlak rowerowy „Śladami Radusza” – największej, zlikwidowanej przez hitlerowców wsi olenderskiej w Puszczy Noteckiej koło Kaplina) oraz wzdłuż jezior (Rowerowy Szlak Stu Jezior – uznany przez National Geographic jednym z ośmiu najciekawszych szlaków rowerowych w Polsce). Wyznaczono także okrężny Szlak Rowerowy Powstań Narodowych oraz szlak z Międzychodu do Mierzyna, w którym znajduje się Centrum Turystyki Rowerowej z miejscami noclegowymi i świetną lokalizacją na piknik czy biwakowanie.

Gmina Międzychód to także niezastąpione miejsce dla miłośników jazdy konnej. Przez gminę przechodzi trasa konna „Wilczy szlak”. Możemy skorzystać z usług lokalnych stajni, takich jak „Zdrowiej z koniem” w Zatomiu Nowym, „Stajnia Zwierzyniec” czy „Leśny Dom Pod Pawiem” w Zwierzynku.

[o] Ultra Lovers

[o] Monika Flens

Active Tourism

The wealth of natural assets as well as numerous tourist routes makes the Miedzichod district a perfect place for active leisure. The surrounding lakes and hiking trails are perfect for strolls, Nordic walking or jogging. You can take a hike along the educational paths “Bobrowy Zakątek” around Kaplin or “The Valley of Kamionka River” which starts and finishes next to the Regional and Nature Education Centre in Mniszki. Walks around the neighbouring hills also offer an attractive alternative. A hike to Wielka Sowa in the Notecka Forest, Królewska Góra next to Dormowo and Zbójecka Góra around Muchocin (according to legend, the hill was a dwelling of the robbers controlling the Warta river) can also be amazingly exciting. While visiting Międzychód, try to follow the tourist trail “Szlakiem Sławnych Międzychodzian” - and follow in the footsteps of Międzychód-born celebrities (you can locate it on the attached city map). The district also includes a part of the European pilgrimage trail to Santiago de Compostela - “Lubuska Droga św. Jakuba”.

Numerous bike paths await avid bikers. The bicycle paths are for touring around the river (Nadwarciański Szlak Rowerowy), forests (bike path “Śladami Radusza” - the biggest Mennonite village destroyed by the Nazis in the Notecka forest around Kaplin), as well as around lakes (Rowerowy Szlak Stu Jezior - nominated by National Geographic as one of the eight most attractive bike trails in Poland).

You may also be interested in the round-trip bike path Szlak Rowerowy powstań Narodowych, as well as the trail from Międzychód to Mierzyn, where you can find the Bicycle Touring Centre which provides accommodation and a great location for a picnic or camping trip.

Aktiver Tourismus

Die Unmenge von Naturschätzen und zahlreichen Wanderrouten führt dazu, dass die Gemeinde Międzychód über perfekte Bedingungen für die Freizeitgestaltung verfügt. Die umgebenden Seen und Wanderwege sind perfekte Orte für Spaziergänge, Nordic Walking oder Jogging. Man kann auch eine Wanderung auf den Lehrpfaden “Bobrowy Zakątek” bei Kaplin oder “Dolina Kamionki” mit seinem Anfang und Ende am Bildungszentrum für Region und Natur in Mniszki (Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej) machen. Eine interessante Alternative sind auch Spaziergänge auf die umliegenden Hügel, u.a. die Wielka Sowa im Netze-Urwald, die Królewska Góra bei Dormowo und die Zbójecka Góra bei Muchocin (laut Legende war dort der Sitz der Räuber, die den Flussverkehr auf der Warthe kontrollierten). In Międzychód selbst kann man bei der Besichtigung die Route der berühmten Söhne der Stadt “Szlak Sławnych Międzychodzian” nutzen, die auf dem diesem Flyer beiliegenden Stadtplan angezeigt ist. Die Gemeinde wird von einer Abzweigung der europäischen Pilgerroute nach Santiago de Compostela durchquert – dem Lebuser Jakobsweg Lubuska Droga św. Jakuba”.

Auch zahlreiche Radwege warten auf die Zweirad-Liebhaber. Sie verlaufen sowohl an Flussufern entlang (Nadwarciański Szlak Rowerowy), durch Wälder (Fahrradroute „Śladami Radusza” - Auf den Spuren von Radusch, dem einst größten und von den Nazis zerstörten holländischen Dorf in Puszcza Notecka bei Kaplin) als auch um die Seen (Rowerowy Szlak Stu Jezior – Fahrradroute der hundert Seen, die von National Geographic als eine der acht interessantesten Fahrradrouten Polens bezeichnet wurde).

Es gibt auch eine Schleifenfahrradroute der Nationalaufstände (Szlak Rowerowy Powstań Narodowych) und eine von Międzychód nach Mierzyn, wo sich das Zentrum für Fahrradtourismus (Centrum Turystyki Rowerowej) mit Übernachtungsmöglichkeiten und tollen Picknick- und Zeltlagerplätzen befindet. Die Gemeinde Międzychód bietet auch tolle Plätze zum Pferdereiten. Durch die Gemeinde verläuft die Pferderoute „Wilczy szlak”. Man kann auch den

[o] Monika Flens

[o] Archiwum UMiG w Międzychodzie

Dla pasjonatów turystyki wodnej gmina Międzychód to bez wątpienia raj na ziemi. Ponad 50 jezior oraz przepływająca przez środek gminy rzeka Warta stanowią idealną bazę do uprawiania kajakarstwa. Istnieje możliwość wypożyczenia kajaków i innego sprzętu wodnego (rowerów wodnych, łodzi) między innymi nad Jeziorem Mierzyńskim oraz w Starym Porcie w Międzychodzie. Można także udać się na spływ kajakowy rzekami Wartą lub Kamionką z Kolna do Międzychodu. Położenie w Krainie 100 Jezior warunkuje też możliwość uprawiania żeglarsstwa. W Międzychodzie w tzw. Starym Porcie nad rzeką Wartą i nad Jeziorem Miejskim znajdują się przystanie jachtowe, gdzie swoje umiejętności szlifują dzieci i młodzież z sekcji żeglarskiej Międzychodzkiego Towarzystwa Turystyki i Sportów Wodnych. Żeglować można także po większych jeziorach: Bielskim, Mierzyńskim lub Gorzyńskim.

Sprzyjające ukształtowanie terenu oraz liczne trasy rowerowe i piesze w okresie zimy stanowią atrakcję dla miłośników narciarstwa biegowego. Na biegówki można wybrać zarówno szlaki przebiegające wzdłuż jezior, jak i okoliczne pagórki – np. Góry Dormowskie.

W gminie znajdują się też doskonałe miejsca do uprawiania innych sportów. W Międzychodzie funkcjonuje Międzychodzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji, który dysponuje stadionem lekkoatletycznym, boiskiem piłkarskim, halą sportową oraz kortami tenisowymi. W mieście mieszczą się dwa boiska wielofunkcyjne, a nad Jeziorem Miejskim powstały boiska do plażówki, siłownie zewnętrzne oraz ścieżki zdrowia. Ponadto obydwie szkoły podstawowe posiadają nowoczesne sale sportowe, a przedszkole przy ul. św. Jana Pawła II wyposażone zostało w pierwszy w Europie całoroczny stok zjazdowy poprowadzony z dachu placówki. Na terenach wypoczynkowych w Mierzynie, oprócz niedawno gruntownie zrewitalizowanej plaży, znajdują się też boiska do koszykówki, piłki nożnej, siatkówki plażowej, tenisa ziemnego, a dla dzieci atrakcyjny plac zabaw.

[o] Tadeusz Wienke

[o] Monika Flens

Międzychód district is also a perfect place for lovers of horseback riding. An amazing horse trail "Wilczy szlak" crosses the district and offers the services of local stud farms, such as "Zdrowiej z koniem" in Zatom Nowy, "Stajnie Zwierzyniec" or "Leśny Dom Pod Pawiem" in Zwierzyniec. For those who love water tourism, Miedzychod is undoubtedly a paradise on Earth. Over 50 lakes and the Warta River that crosses the district form a perfect base for canoeing. It is possible to rent kayaks and other water sports equipment (water bikes and boats) e.g. by the Mierzyńskie Lake and in the Old Port in Miedzychod. You can also go canoeing along the Warta River or Kamionka River from Kolno to Miedzychod. Its location in the middle of the Land of 100 Lakes allows for sailing as well. In Międzychód, the so-called "Old Port" on the Warta River and the Miejskie Lake offers marinas, where kids and teenagers from the sailing classes organized by Towarzystwo Turystyki i Sportów Wodnych practice their sailing skills. You can also set sail on bigger lakes, such as Bielskie, Mierzyńskie or Gorzyńskie Lake. Favourable terrain formation and numerous cycle and hiking trails are very attractive for cross country skiing enthusiasts. If you are one of them you can go skiing on routes along lakes and in local hills, e.g. Dormowskie Mountains.

The district is also a perfect spot for other recreational activities and sports. The local Tourism and Leisure Centre in Międzychód provides an athletics stadium, football pitch, sports hall and tennis courts. The city has two multifunctional pitches for various activities. Next to Miejskie Lake, you will find a beach volleyball pitch, outdoor gyms and fitness trails. What is more, two public schools offer modern sports halls while the public kindergarten located at JP II Street is equipped with the first in Europe all-year downhill slope constructed on the roof of the facility. The recreational areas in Mierzyn, apart from the recently revitalised beach, also offers basketball, volleyball, football and table tennis pitches, as well as an exciting playground for kids.

[o] Sebastian Cejba

Service der lokalen Pferdegestüte „Zdrowiej z koniem“ in Zatom Nowy, „Stajnia Zwierzyniec“ oder „Leśny Dom Pod Pawiem“ in Zwierzyniec nutzen. Für die Liebhaber des Wassertourismus ist die Gemeinde Międzychód ohne Zweifel das Paradies auf Erden. Über 50 Seen und der durch das Zentrum der Gemeinde fließende Fluss, die Warthe, sichern perfekte Bedingungen für Kanusport. Es besteht die Möglichkeit, Kanus und andere Wassergeräte (Tretboote, Boote) unter anderem am Mierzyńskie-See und in dem Bootshaus für Kanus in Międzychód zu leihen. Man kann auch an einer Paddeltour die Warthe oder den Kamionka-Fluss entlang aus Kolno nach Międzychód teilnehmen. Die Lage mitten im Land der 100 Seen garantiert auch Segelmöglichkeiten. In Międzychód, im sog. Alten Hafen an der Warthe und am Stadtsee (Jeziro Miejskie), befinden sich Jachthäfen, wo an ihren Segelfähigkeiten Kinder und Jugendliche von der Segelabteilung des Tourismus- und Wassersportvereins in Międzychód arbeiten. Segeln kann man auch auf den größeren Seen: Bielskie, Mierzyńskie oder Gorzyńskie. Die günstige Struktur des Geländes und zahlreiche Radwege und Fußwanderwege bilden in der Winterzeit eine Attraktion für Liebhaber des Skilanglaufs. Ski laufen kann man sowohl auf den Wegen, die die Seen entlang verlaufen, als auch auf den umgebenden Hügeln wie z.B. den Góry Dormowskie. In unserer Gemeinde gibt es auch tolle Plätze zum Ausüben anderer Sportarten. Międzychód besitzt ein Zentrum für Sport, Tourismus und Erholung, das über ein Leichtathletikstadion, einen Fußballplatz, eine Sporthalle und mehrere Tennisplätze verfügt. In der Stadt selbst gibt es noch zwei Mehrzwecksportanlagen und am Stadtsee mehrere Strandballspielplätze, außerdem Outdoor-Fitnessgeräte und Gesundheitspfade. Darüber hinaus haben beide Grundschulen je eine moderne Turnhalle und der Kindergarten an der Jan-Pawel II.-Straße wurde als erster in Europa mit einer das ganze Jahr funktionierenden Rutsche vom Dach des Gebäudes ausgestattet. In den Erholungsgebieten in Mierzyn befinden sich, neben dem vor Kurzem grundsanierten Strand, Spielplätze für Basketball, Fußball, Strandvolleyball, Tennis und ein attraktiver Kinderspielplatz in der Nähe.

7

Wypoczynek

Dzięki urokliwemu położeniu i bliskości Puszczy Noteckiej tereny gminy Międzychód stanowią idealne miejsce do wypoczynku na łonie natury. Turyści mogą skorzystać z bazy agroturystycznej, a także z ośrodków wczasowych i miejsc biwakowych rozlokowanych nad międzychodzkiemi jeziorami.

Wypoczynek nad jeziorem to jeden ze sposobów, w jaki można zrelaksować się w trakcie pobytu w tułszej gminie. W Międzychodzie warto wybrać się na spacer promenadą dookoła jeziora, podziwiając „występy” zanurzonej w jego wodach fontanny, a po drodze wstąpić do parku im. Oskara Tietza, aby odpocząć w cieniu drzew lub w jednej z ukwieconych alejek rekreacyjnych. Spacerowicze mają możliwość przechadzki „Szlakiem Sławnych Międzychodzin”. Warto także skorzystać z kąpielisk nad Jeziorem Mierzyńskim oraz przy hotelu Neptun nad Jeziorem Miejskim w Międzychodzie.

Aby doświadczyć bliższych spotkań z naturą, można spróbować wędkowania lub grzybobrania, a także obserwowania ptaków i zwierząt w Puszczy Noteckiej. Osoby o artystycznych duszach mogą wybrać się na plener fotograficzny lub malarski. Pełen relaksu pobyt mogą urozmaicić gminne święta i festyny: w czerwcu imieniny miasta, w lipcu festiwal szant, we wrześniu gminne dożynki, Święto Podgrzybka organizowane na przemian z gminą Skwierzyna oraz Wielkie Smażenie Powideł w Mniszkach.

[o] Krzysztof Dragoński

[o] Monika Flens

Relaxation

Thanks to its charming location and the proximity of the ancient Notecka Forest, it is a perfect place to relax being surrounded by nature. Tourists can enjoy many rural-tourism options, holiday resorts and campsites located by the lakes of Międzychód. Lakeside relaxation is one of the many options available to unwind during your stay here. While in Międzychód, go for a stroll on the promenade around the lake and admire the intricate beauty of the fountains or take a stroll in Oskar Tietz's park to rest in the shade of one of its magnificent trees and take a walk through flowery recreational paths. You can also follow in the footsteps of celebrities from Międzychód commemorated on the tourist trail "Szlakiem Sławnych Międzychodzin", presented on the attached city map. Take a dip in one of our bathing lakes - Mierzyńskie Lake or the one next to the Neptun Hotel on Miejskie Lake in Międzychód.

In order to reconnect with nature, you can go fishing or mushroom picking or bird and wildlife watching in the ancient Notecka Forest. Those with artistic souls can enjoy taking photos or painting in the open air.

Your relaxation can be made even more enjoyable with local celebrations and festivals: in June - the city's name day, in July - "Szanty" festival, in September - local harvest festival, as well as Bay Bolet's Day organized together with Skwierzyna district and Grand Plum Jam Cooking in Mniszki.

[o] Sebastian Cejba

Erholung

Dank der reizenden Lage und der Nähe zum Netze-Urwald bieten die Gebiete der Gemeinde Międzychód einen perfekten Platz zur Erholung in der Natur. Touristen können die agrotouristischen Angebote nutzen sowie die Erholungszentren und Zeltplätze besuchen, die an den Seen um Międzychód herum gelegen sind. Die Erholung am See ist eine der Möglichkeiten, sich während unseres Aufenthalts zu entspannen. In Międzychód können wir einen Spaziergang auf der Promenade um den See machen und dabei die „Aufführungen“ der in sein Gewässer getauchten Fontäne bewundern oder unterwegs auch den Oscar-Tietz-Park besuchen, um uns im Schatten der Bäume bzw. in einer der Blumenalleen zu erholen.

Spaziergänger haben ebenso die Möglichkeit, entlang der Route der berühmten Söhne der Stadt (Szlak Sławnych Międzychodzin) zu laufen, die auf dem beigefügten Stadtplan eingetragen ist. Wir können auch die Badestrände am Mierzyńskie-See und am Hotel Neptun am Stadtsee in Międzychód nutzen.

Nahe Kontakte mit der Natur kann man genießen, indem man angelt oder Pilze sammelt, Vögel und Tiere in dem Netze-Urwald beobachtet. Diejenigen, die Künstlerseelen sind, können Fotoaufnahmen unter freiem Himmel machen oder Freilichtmalerei betreiben.

Einen erholsamen Aufenthalt können wir mit einigen Gemeinde- und Volksfesten bereichern - im Juni der Namenstag der Stadt, im Juli das Shanty-Festival, im September das Gemeinde-Erntedankfest, das abwechselnd mit der Gemeinde Skwierzyna veranstaltete Maronenpilzfest und das Große Pflaumenmuskochen in Mniszki.

Informator
Information
Informationen

Gmina Międzychód *Municipality Międzychód* *Gemeinde Międzychód*

ul. Marszałka Piłsudskiego 2
64-400 Międzychód
www.miedzzychod.pl
urzad@miedzzychod.pl

Tel. +48 95 748 81 00 (centrala | *main line* | *Zentrale*)
Tel. +48 95 748 81 03 (sekretariat Burmistrza |
Mayor's office | *Sekretariat des Bürgermeisters*)
Fax. +48 95 748 81 34

Centrum Animacji Kultury w Międzychodzie
Centre of Culture in Międzychód
Zentrum für Kulturanimation in Międzychód

Plac Kościuszki 9
64-400 Międzychód
www.bpicakmiedzzychod.pl/cak

Tel. +48 95 748 26 02

Międzychódzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji Sp. z o.o.
Międzychód Sports, Tourism and Recreation Centre
Zentrum für Sport, Tourismus und Erholung in Międzychód GmbH

ul. Dworcowa 22
64-400 Międzychód
www.mostir-miedzzychod.pl

Tel. +48 603 250 242

Muzeum Regionalne *Regional Museum* *Regionalmuseum*

ul. 17 Stycznia 100
64-400 Międzychód
www.bpicakmiedzzychod.pl

Tel. +48 95 748 27 01

Biblioteka Publiczna im. Jana Daniela Janockiego
Jan Daniel Janocki Public Library
Öffentliche Jan Daniel Janocki – Bücherei

Plac Kościuszki 9
64-400 Międzychód
www.bpicakmiedzzychod.pl/biblioteka

Tel. +48 95 748 24 37

Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach
Regional and Nature Education Centre in Mniszki
Zentrum für Regional- und Naturbildung in Mniszki

Mniszki 2/1
64-421 Kamionna
www.mniszki.pl

Tel. +48 517 686 975 lub +48 95 78 33 925

